

Fagplan

Tverrgående emner

2024

Innhold

: DEL 1 INFORMASJON OM FAGPLANEN

Bakgrunn og formål med fagplanen	2
Opplæringsmateriell	3
Oversikt over kunnskapsprøven og innhold	3
Kartleggingstest	4
Kunnskapsnivåer	4

: DEL 2 TVERRGÅENDE EMNER

EMNEOMRÅDE: GRUNNLEGGENDE REGELVERK	5
Oversikt og bakgrunn:	5
Fagemne 1.1. Grunnleggende lovforståelse	6
Fagemne 1.2. Særlige relevante offentligrettslige bestemmelser	7
Fagemne 1.3. Særlige relevante privatrettslige bestemmelser	8
EMNEOMRÅDE: BÆREKRAFTIG FINANS	9
Oversikt og bakgrunn:	9
Fagemne 2.1. Bakgrunn og begreper	10
Fagemne 2.2. Finansnæringens rolle	10

: DEL 1 INFORMASJON OM FAGPLANEN

Bakgrunn og formål med fagplanen

Finansnæringens Autorisasjonsordninger (FinAut) er nasjonale autorisasjoner som fremmer og sikrer nødvendig kunnskap, holdninger og ferdigheter hos rådgivere. Målet er trygg rådgivning. En felles kompetanstandard og prøving i et kontrollert miljø bidrar til å gi legitimitet og troverdighet. Fagplanen inneholder krav til fagkunnskap for grunnleggende regelverk og bærekraft. Grunnleggende regelverk danner en felles plattform for alle ordninger for rådgivere og andre kundebehandlere. Emneområdet dekker dels grunnleggende juridisk tenkemåte og dels lover og regelverk som rådgivere og andre kundebehandlere må forventes å ha kjennskap til og kunnskap om i sin

kundekontakt. Det dreier seg særlig om regelverk som er generelt, og en del spesielle bestemmelser i ulike regelverk, som er rettet inn mot å ivareta samme grunnleggende kundehensyn.

I omstillingen til et lavutslippssamfunn har finansnæringen en viktig rolle; gjennom kunderådgivning, gjennom å vurdere hvem som får finansiering og til hvilken kostnad, og hvilke produkter og tjenester som tilbys i markedet. For å sikre at finansnæringen er godt posisjonert og motivert for å være en pådriver og tilrettelegger for forutsigbar omstilling er det viktig at ansatte på alle nivåer i finansnæringen får mer innsikt i grunnleggende bærekrafts-tematikk, klimarisiko, ESG-kriterier og EUs arbeid med bærekraftig finans. Nye reguleringer, økende etterspørsel etter bærekraftige produkter, og endrede kundeforventninger vil kreve en utvidet kundedialog og endret rolleforståelse for mange ansatte i finans. At alle som arbeider innenfor feltet finansiell rådgivning har den nødvendige kompetanse og etterlever God skikk, er også av avgjørende betydning for kundene. Det er imidlertid også viktig for den alminnelige tillit som finansnæringen er avhengig av og for næringens omdømme.

Kombinasjonen av obligatorisk opplæring i etikk og God skikk, og ulike prøveformer skal tilfredsstillende kravet til en mest mulig helhetlig rådgiverkompetanse skissert i kompetansetrekanten med fagkompetanse, etisk kompetanse og kommunikasjonsferdigheter. Hensikten med kunnskapsprøvene som omhandles i denne fagplaner å dokumentere fagkunnskap.

Figur: Kompetansetrekanten

Fagplanen gir kandidatene som skal ta denne prøven en oversikt over faginnhold, stoffomfang, beskrivelse av kunnskapskrav og kunnskapsnivå. Fagplanen er et dynamisk dokument. Hovedendringene vil skje hvert år i januar samtidig med fagplanen for kunnskapsoppdateringer. Siste versjon finnes alltid tilgjengelig på FinAut sine sider. FinAut har et eget regelverk som kan leses [her](#).

Opplæringsmaterieill

Nødvendig lærestoff (pensum) er bedriftenes ansvar – eventuelt i samarbeid med de utdanningsleverandører som bedriftene velger.

Oversikt over kunnskapsprøven og innhold

Alle emneområdene i fagplanen har spesifiserte fagemner og delemner med kunnskapskrav.

Kunnskapsprøve tverrgående emner

- Felles for alle ordninger
- Egen prøve med 25 oppgaver
- Tidsbegrensning 40 minutter
- Beståttgrense 70 %, og minst 50 % på hvert emne

Emner	Antall oppgaver
1. Grunnleggende regelverk	15 oppgaver
2. Bærekraft	10 oppgaver

Kartleggingstest

Alle kandidater vil få tilgang til en kartleggingstest. Kartleggingstesten har like mange oppgaver og samme tidsramme som kunnskapsprøven. Hensikten med kartleggingstesten er å gi kandidaten en indikasjon om opplæringsbehov, samt et bilde av innhold, vanskelighetsgrad og tidsbruk i selve kunnskapsprøven. For mange kandidater er det også nyttig å trene på flervalgsoppgaver som testform, og å bli kjent med brukergrensesnittet som benyttes på kunnskapsprøven. Mer informasjon og tips for gjennomføring av kunnskapsprøver finner du på Læringstorget under [Min første autorisasjon/informasjon om autorisasjonsprøvene](#) (krever innlogging).

Kunnskapsnivåer

Emnene i fagplanen vil kreve ulike nivåer av kunnskap:

- Nivåene angir kunnskapskravenes kompleksitet
- Nivåene bygger på hverandre. Har man kunnskap på nivå 2, så har man også kunnskap på nivå 1.
- Delemner som skal testes på nivå 2, kan også ha oppgaver som er på nivå 1.
- Kunnskapsnivåer er spesifisert under hvert delemne i fagplanen.

Kunnskapsnivåer	Beskrivelse – noen stikkord
Nivå 1: Fakta	<ul style="list-style-type: none"> • Kunne gjengi informasjon, fakta, begreper, definisjoner og prinsipper • Vite at noe er som det er • Kjenne til fakta og metoder
Nivå 2: Forståelse	<p>Kunnskapsnivået «forståelse» angir et <u>faglig</u> kunnskapsnivå utover faktakunnskap. Har man fagkunnskap på dette nivået innehar man faktakunnskaper og noe mer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forstå sammenhenger i en problemstilling, for eksempel forholdet mellom ulike størrelser og begreper • Forstå meningen eller hensikten med noe

	<ul style="list-style-type: none"> Tolke informasjon, for eksempel bruke en gitt tabell for å finne hvilken aldersgruppe som sparer mest.
Nivå 3: Anvendelse	<p>Kunnskapsnivået «anvendelse» angir et <u>faglig</u> kunnskapsnivå (ikke praktisk anvendelse) utover forståelse. Har man fagkunnskap på dette nivået innehar man forståelse og noe mer:</p> <ul style="list-style-type: none"> Finne ut hvilken metode eller hvilket prinsipp som kan brukes for å løse oppgaven Gjenkjenne en situasjon eller et problem og bruke hensiktsmessig kunnskap eller en metode Forutsi/anslå, eller resonnerer seg fram til sannsynlige hendelser ut fra gitte betingelser Bruke relevant kunnskap som grunnlag for god og riktig rådgivning og kundebehandling Utføre en utregning basert på oppgitte verdier i en problemstilling

: DEL 2 TVERRGÅENDE EMNER

EMNEOMRÅDE: GRUNNLEGGENDE REGELVERK

Oversikt og bakgrunn:

Emneområdet danner en felles plattform for alle ordninger for rådgivere og andre kundebehandlere. Emneområdet dekker dels grunnleggende juridisk tenkemåte og dels lover og regelverk som rådgivere og andre kundebehandlere må forventes å ha kjennskap til og kunnskap om i sin kundekontakt. Det dreier seg særlig om regelverk som er generelt, og en del spesielle bestemmelser i ulike regelverk, som er rettet inn mot å ivareta samme grunnleggende kundeforsyn.

Grunnleggende regelverk består av tre fagemner:

- 1.1. Grunnleggende lovforståelse
- 1.2. Særlige relevante offentligrettslige bestemmelser
- 1.3. Særlige relevante privatrettslige bestemmelser

Antall oppgaver på kunnskapsprøven: 15

Emneområdet gjelder for: Alle ordninger

Fagemne 1.1. Grunnleggende lovforståelse

Beskrivelse

Det er viktig at rådgivere og andre kundebehandlere har grunnleggende kunnskap om rettssystemet, norsk lowerk og benytte dette i sitt daglige virke.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
1.1.1. Hva er juridisk metode? Kandidaten skal vite hva juridisk metode er, kandidaten skal vite at det er en metode/verktøy for å finne svar på et juridisk spørsmål.	Fakta
1.1.2. Om rettssystemet (herunder kort om forholdet til EU/EØS) <ul style="list-style-type: none">• Kandidaten skal ha oversikt og kjenne til organiseringen og rollene i rettssystemet.• Kandidaten skal også kjenne til rettssystemets forhold til EU/EØS.	Fakta
1.1.3. Rettskildefaktorene <ul style="list-style-type: none">• Kandidaten skal vite hva en rettskilde er, og at man må undersøke rettskildene når man skal finne svar på et juridisk spørsmål. Kandidaten må vite at de ulike rettskildene kan ha ulik vekt.• Kandidaten skal vite at man starter i lov/lovteksten for å finne svar på juridiske spørsmål, kandidaten skal vite at ikke alt er lovregulert og at det på enkelte rettsområder har utviklet seg ulovfestet rett (utviklet gjennom rettspraksis). Kandidaten skal videre vite at det kan gis ytterligere detaljregler i forskrifter.• Kandidaten skal vite at forarbeidene er bakgrunns materialet for lover. Man kan gå til forarbeidene for å finne svar på hvordan lov/lovtekst skal forstås.• Kandidaten skal vite at juridiske tvister kan avgjøres ved domstoler og andre tvisteløsningsorganer. Kandidaten skal vite hvilke avgjørelser partene er forpliktet til å følge.• Kandidaten skal vite at vi har forliksråd, tingsrett, lagmannsrett og Høyesterett, og at saker bringes inn for retten i denne rekkefølge. Høyesterett er siste instans og avgjørelsen herfra har forrang foran avgjørelser fra lavere instanser.• Kandidaten skal vite hva rundskriv fra Finanstilsynet er, og hvilken rolle de spiller• Kandidaten skal kunne gjengi rollen Finansklagenemnda har, og hvilken rettslig betydning avgjørelser herfra har.	Fakta

<ul style="list-style-type: none"> Kandidaten skal vite hva bransjeavtaler og standarder er, og hvilken betydning de har. 	
<p>1.1.4. Tolkingsprinsipper</p> <p>Kandidaten skal vite at dersom lovteksten åpner for skjønsmessig vurdering, må man tolke ordlyden og i tillegg kan/må man se på de ulike rettskildene for å finne svar. <u>Kandidaten skal kjenne til hva som menes med analogisk, utvidende, antitetisk, presiserende og innskrenkende tolkning.</u></p>	Fakta
<p>1.1.5. Harmonisering av rettskildene</p> <p>Kandidaten skal vite at ulike rettskilder skal rangeres i forhold til hverandre for eksempel at en lov går foran/veier tyngre enn en forskrift, en spesiallov går foran en generell lov, en ny lov går foran en gammel lov.</p>	Fakta

Kommentert [A1]: Jeg fikk spørsmål om oppgaven nedenfor fra en kandidat. Riktig svar er det siste, analogisk tolkning, og det er kurant. (Til grunn for svaret vil kunne ligge en vurdering av reelle hensyn, om enn ikke direkte rimelighetsvurdering, jf. alternativ 2). Det er imidlertid ikke helt presist å bruke begrepet «tolkningsprinsipp» om analogisk (og antitetisk) tolkning – dette beskrives som «tolkningsresultat» i rettskildelitteraturen.

Under «1.1.4 Tolkingsprinsipper» står det i dag (krav til «fakta»):

«Kandidaten skal vite at dersom lovteksten åpner for en skjønsmessig vurdering, må man tolke ordlyden og i tillegg kan/må man se på de ulike rettskildene for å finne svar.»

Jeg foreslår tilføysen:

«Kandidaten skal kjenne til hva som menes med analogisk, utvidende, antitetisk, presiserende og innskrenkende tolkning.»

Min begrunnelse er at det ikke er åpenbart at min tilføyselse er et kunnskapskrav uten at det presiseres, og i om. at FinAut har oppgaver fra området, bør dette tas inn. Kortversjonen kunne ha vært: «Kandidaten skal kjenne til ulike tolkningsresultater.», men det er ikke sikkert det ville vært klart for alle hva som ligger i den kortformuleringen

Fagemne 1.2. Særlige relevante offentligrettslige bestemmelser

Beskrivelse

Det er viktig at rådgivere og andre kundebehandlere har god kunnskap om personopplysningsloven, hvitvaskingsregelverket og taushetspliktbestemmelser, da dette har særlig betydning for selskap og kunde.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
<p>1.2.1. Personopplysningsloven</p> <ul style="list-style-type: none"> Kandidaten skal forstå at behandling av personopplysninger krever et rettslig grunnlag og at bruk av opplysningene kun kan anvendes til bestemte formål. Kandidaten skal kunne anvende hovedprinsippene for behandling av samtykke som rettslig grunnlag. Kandidaten skal ha forståelse for den registrertes rettigheter og selskapets håndtering av disse. Videre skal kandidaten kjenne til bedriftens plikt til å varsle Datatilsynet og den berørte om personvernbrudd. 	Fakta Forståelse Anvendelse
<p>1.2.2. Taushetspliktbestemmelser</p> <p>Kandidaten skal forstå reglene om taushetsplikt utad, innad i foretak mellom konsernselskaper (informasjonssperrer) og videre kunne anvende reglene på relevante problemstillinger.</p>	Fakta Forståelse Anvendelse

1.2.3. Hvitvasking og terrorfinansiering

Kandidaten skal kunne hovedreglene for kundekontroll og undersøkelsesplikt etter hvitvaskingsregelverket. Videre skal de kjenne til selskapets rapporteringsplikt, og til forbudet mot å avsløre undersøkelser mv., jf. hvitvaskingsloven § 28.

Fakta
Forståelse
Anvendelse

Fagemne 1.3. Særlige relevante privatrettslige bestemmelser

Beskrivelse

Det er viktig at rådgivere og andre kundebehandlere har god kunnskap om hvilken betydning rådgivers rolle har i forbindelse med avtaleinngåelsen og hvilket økonomisk/strafferettslig ansvar man kan påføre seg selv og selskapet. Det er også viktig at rådgiver og andre kundebehandlere har kunnskap om rammene for sine fullmakter.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
1.3.1. Angreterretten Kandidaten skal kunne gjengi hovedreglene for angreterrett ved kjøp av tjenester	Fakta
1.3.2. Konsekvenser av rådgiver og andre kundebehandlers rolle og handlinger <ul style="list-style-type: none">Kandidaten skal vite at de råd/anbefalinger som er i strid med gjeldende regelverk kan medføre ansvar for selskapet og/eller rådgiver og andre kundebehandlere. Kontraktsrett: <ul style="list-style-type: none">Kandidaten må vite hvordan en avtale kommer i stand og når den er rettslig bindende.Kandidaten skal vite at muntlige avtaler er like bindende som skriftlige.Kandidaten skal ha kunnskap om egen fullmakt (stillingsfullmakt).Kandidatene skal vite at avtalen tolkes på bakgrunn av avtaletekst og omstendigheter rundt avtaleinngåelsen, og videre at avtaler kan kjennes ugyldige eller at de må revideres.Kandidaten skal vite at selskapet har kontraheringsplikt for enkelte tjenester/produkter. Erstatningsrett: <ul style="list-style-type: none">Kandidaten skal kjenne til vilkårene for erstatning, herunder:	Fakta

- Ansvarsgrunnlag
- Årsakssammenheng
- Økonomisk tap
- Kandidaten skal kjenne til at vilkårene er kumulative, dvs. at alle vilkårene må være oppfylt.
- Når det gjelder vilkåret om ansvarsgrunnlag skal kandidaten kjenne til at ansvaret kan være lovfestet eller ulovfestet, og at det kan være avhengig av skyld (subjektivt) eller uavhengig av skyld (objektivt). Kandidaten skal videre kjenne til ansvar i og utenfor kontrakt og profesjonsansvar som ansvarsgrunnlag.
- I tillegg til kravet til faktisk årsakssammenheng, skal kandidaten kjenne til at det må foreligge årsakssammenheng mellom det erstatningsbetingende forhold (hendelsen/unnlåtelsen) og skaden, og mellom skaden og det økonomiske tap som kreves erstattet (rettslig årsakssammenheng).
- Kandidaten skal kjenne til kravet til adekvans, altså at skaden ikke må være en for fjern eller upåregnelig følge av det erstatningsbetingende forhold.

EMNEOMRÅDE: BÆREKRAFTIG FINANS

Oversikt og bakgrunn:

Norge og verden står overfor en betydelig omstilling for å nå klimamålene for 2030 og 2050. Klimaendringer er en samfunnsutfordring og en trussel mot finansiell stabilitet. Derfor er det av stor betydning at finansnæringen har et aktivt forhold til klimarisiko. [Veikart for grønn konkurransekraft i finansnæringen](#) fra 2018 beskriver veien til en lønnsom og bærekraftig finansnæring i 2030. Med en ambisiøs og realistisk visjon utformer veikartet anbefalinger for finansnæringen og myndighetene for å lykkes med omstillingen. Veikartet representerer en målrettet opptrapping av arbeidet frem til 2030. I omstillingen til et lavutslippssamfunn har finansnæringen en viktig rolle; gjennom kunderådgivning, gjennom å vurdere hvem som får finansiering og til hvilken kostnad, og hvilke produkter og tjenester som tilbys i markedet. Skadeforsikringsforetakene er spesielt viktige i vurderingen av risiko og forebygging av klimarelaterte skader.

Omstillingen innebærer også store muligheter – for samfunn, næringsliv generelt og finansnæringen. For å sikre at finansnæringen er godt posisjonert og motivert for å være en pådriver og tilrettelegger for forutsigbar omstilling er det viktig at ansatte på alle nivåer i finansnæringen får mer innsikt i grunnleggende bærekrafts-tematikk, klimarisiko, ESG-kriterier og EUs arbeid med bærekraftig finans. Nye reguleringer, økende etterspørsel etter bærekraftige produkter, og endrede kundeforventninger vil kreve en utvidet kundedialog og endret rolleforståelse for mange ansatte i finans.

Emneområdet består av to fagemner

- 2.1. Bakgrunn og begreper
- 2.2. Finansnæringens rolle

Antall oppgaver på kunnskapsprøven: 10

Emneområdet gjelder for: Alle

Fagemne 2.1. Bakgrunn og begreper

Beskrivelse

Kjennetegnet på en bærekraftig utvikling er at den imøtekommer dagens behov uten å ødelegge muligheten for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov (Brundtlandkommisjonen 1987).

Arbeidet for en bærekraftig utvikling kretser rundt flere forhold: klima og miljø, sosiale forhold, samt økonomi og god selskapsstyring. Det er sammenhengen mellom disse tre dimensjonene som avgjør om noe er bærekraftig. For å kunne orientere seg på feltet, og for å kunne forklare kunder om relevante sammenhenger, er det viktig å beherske relevante begreper og kjenne til sentrale mål, avtaler og standarder.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
2.1.1. Avtaler og standarder <ul style="list-style-type: none">Kandidaten skal kjenne til hovedelementer og mål i sentrale avtaler og standarder om bærekraft: Norges klimamål for 2030 og 2050, FNs bærekraftsmål (Agenda 2030), Paris-avtalen, OECD sine retningslinjer for ansvarlig næringsliv, Global Compact og Åpenhetsloven.Kandidaten skal kjenne til EUs Green Deal og EUs arbeid med bærekraftig finans, herunder hovedpunkter og formålet med klassifiseringsforordningen (Taksonomien), offentliggjøringsforordningen (SFDR) og EUs forordning for bærekraftsrapportering (CSRD).Kandidaten skal kjenne til formålet og generelle retningslinjer i Forbrukertilsynets veiledning om bruk av bærekraftspåstander i markedsføring.	Fakta
2.1.2. Begreper <p>Kandidaten skal kjenne til innholdet i sentrale begreper: Klimarisiko, naturrisiko, sirkulær økonomi, ESG, og bærekraftig finans (EUs definisjon).</p>	Fakta

Fagemne 2.2. Finansnæringens rolle

Beskrivelse

Vi har alle et felles ansvar for å bidra til bærekraftig utvikling og i tråd med bærekraftsmålene som Norge har forpliktet seg til. Finansbransjen spiller en sentral rolle og som ansatt i finansbransjen er det viktig at

rådgivere og kundebehandlere har kjennskap til bransjens rolle og målsettinger, virkemidler, samt betydningen av sin egen rolle som rådgiver/kundebehandler.

Delemner og kunnskapskrav	Kunnskapsnivå
2.2.1. Veikart for grønn konkurransekraft Kandidaten skal kjenne til visjonen i og formålet med Finansnæringens veikart for grønn konkurransekraft.	Fakta
2.2.2. Finansbransjens rolle Kandidaten skal forstå at finansnæringen, finansbedriften og den enkelte yrkesutøver kan bidra til bærekraftig utvikling.	Fakta Forståelse
2.2.3. Kandidatens rolle Kandidaten skal forstå at en rådgiver kan bidra til bærekraftig utvikling ved å styrke kundens beslutningsgrunnlag for å ta bærekraftige valg.	Fakta Forståelse

Finansnæringens Autorisasjonsordninger

Post PB 2572 Solli, 0202 Oslo Besøk Hansteens gt. 2, Oslo

Telefon +47 23 28 42 00 Web www.finaut.no E-post post@finaut.no